

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/61/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7518201223
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7518201223.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o mal. deti F.: R. nar. X.XX.XXXX a C. nar. XX.X.XXXX bývajúce s matkou zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, deti rodičov: U. P. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v obci L. č. XX a R. F. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v obci L. č. XX v konaní o návrhu otca na zníženie výživného a o návrhu matky na zvýšenie výživného od odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 1.3.2021 č.k. 9P/73/2018-134 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku o zvýšení výživného, o dlžnom výživnom a o trovách konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného a zmenil rozsudok Okresného súdu Košice - okolie z 30.5.2016 č.k. 9P/73/2016-56 tak, že zvýšil výživné od otca pre mal. Slavomíru z 80 Eur mesačne na 100 Eur mesačne a pre mal. C. z 80 Eur mesačne na 100 Eur mesačne, ktoré zaviazal otca prispievať matke mal. detí vždy do 25. dňa v mesiaci vopred od 30.1.2019. Dlžné výživné pre mal. Slavomíru vo výške 501,29 Eur za obdobie od 30.1.2019 do 28.2.2021 povolil otcovi splácať po 30 Eur mesačne s bežným výživným až do vyrovnania pod hrozbou straty výhody splátok od právoplatnosti rozsudku. Dlžné výživné pre mal. C. vo výške 501,29 Eur za obdobie od 30.1.2019 do 28.2.2021 povolil otcovi splácať po 30 Eur mesačne s bežným výživným až do vyrovnania pod hrozbou straty výhody splátok od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti zamietol návrh matky a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Proti výrokom o zvýšení výživného a o dlžnom výživnom podal v zákonnej lehote odvolanie otec s návrhom, aby ich odvolací súd zmenil tak, že zamietne návrh matky na zvýšenie výživného. Nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, ak ukončil svoj pracovný pomer v spoločnosti AGROK východ, s.r.o. k 3.1.2018. Nie je sporné, že má v dôsledku dopravnej nehody z októbra 2007 vážne zdravotné problémy a ak v tejto spoločnosti odmietol splniť pracovnú úlohu bez pridelenia zimného pracovného oblečenia a jeho zamestnávateľ to riešil ukončením pracovného pomeru dohodou, nie je možný záver, že sa vzdal tohto zamestnania bez dôležitého dôvodu. Tvrdí, že ak by nepodpísal dohodu o skončení pracovného pomeru, dostal by výpoveď pre porušenie pracovnej disciplíny, čo by ho znevýhodnilo na pracovnom trhu. Podstatné pritom je, že neporušil žiadnu pracovnú disciplínu, iba sa dožadoval svojich práv podľa Zákonníka práce. Okrem toho, stojí za povšimnutie, že spoločnosť AGROK východ, s.r.o. na základe zmluvy o predaji časti podniku predala svoj podnik inej spoločnosti. Zámer vedenia spoločnosti im bol známy už na konci roka 2017. Ak došlo k predaju podniku, tak je veľmi hypotetické tvrdiť, že by ostal naďalej zamestnaný a dosahoval taký istý príjem. Namietal, že súd prvej inštancie nezohľadnil, že matka mal. detí predala v roku 2019 pozemky, ktoré zdedila, resp.

jej obec Boliarov vyplatila kúpnu cenu za pozemky pod obecným vodojemom, takže mala aj iné príjmy ako z pracovného pomeru, ktoré zatajila. Konajúcemu súdu vytýka, že mu nezohľadnil splácanie úveru, ale rovnaký „meter“ už neuplatnil voči matke, ktorá by si tak isto mala usmerniť svoje výdavky tak, aby to nebolo na úkor mal. detí. Namietal, že matka nepredložila žiadne doklady ohľadom svojich výdavkov a napriek tomu ich súd akceptoval. Má za to, že u neho nedošlo k zmene pomerov oproti roku 2016, ktorá by opodstatňovala zvýšenie výživného, ide o neprípustný zásah do právoplatného rozhodnutia.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla potvrdiť napadnuté výroky rozsudku ako vecne správne. Stotožnila sa s názorom súdu prvej inštancie, že otec sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, keď ukončil svoj pracovný pomer so spoločnosťou AGROK východ, s.r.o. dohodou, pretože dôvod ukončenia pracovného pomeru nebol v dohode uvedený. Súčasťou dohody bolo aj to, že zamestnávateľ vyplatil otcovi mimoriadnu odmenu 450 Eur. Poukázala na to, že otec jej neprispieval na výživu mal. detí, čo akceptovala, pretože si myslela, že nemá príjem a až následne sa ukázalo, že poberal nemocenskú dávku vo výške 512,60 Eur a ešte aj invalidný dôchodok. Uviedla, že otec pred platením výživného uprednostnil napríklad poplatok za kurz vodičského oprávnenia na traktor. Má za to, že jej dedičstvo, ktoré otec spomína, že predala, nemá vplyv na rozhodnutie o zvýšení výživného. Zdôraznila, že svoje výdavky usmerňuje na úkor seba, nie na úkor mal. detí ako sa otec mylne domnieva v podanom odvolaní. V tejto súvislosti poukázala na to, aké má výdavky na mal. deti a poznamenala, že otec nepodporuje mal. deti ani v školských a mimoškolských aktivitách, posledné 2 roky nebol s nimi u lekára. Skonštatovala, že otec si plní svoju vyživovaciu povinnosť len odkedy je proti nemu vedené exekučné konanie. Otec miesto toho, aby zo svojho príjmu ako prvé zaplatil prednostne výživné, tak mu z výplaty sťahujú splátku Proficredit vo výške 150 Eur mesačne a nájomné vo výške 100 Eur mesačne. Uviedla, že v návrhu zdokladovala všetky svoje výdavky, práve naopak, otec nepredložil zmluvu o podnájme. Je neprípustné, že otec nemá o 40 Eur mesačne viac na výživné pre svoje mal. deti, ale na zastúpenie advokátkou na pojednávaní ano.

4. Ďalšie vyjadrenia vo veci neboli podané.

5. Výroky rozsudku o zamietnutí návrhu na zníženie výživného a o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného v prevyšujúcej časti neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

6. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 387 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

10. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného a o dlžnom výživnom, ako aj v nadväzujúcom výroku o trovách konania aj s konaním, ktoré im predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne vo veci rozhodol, pričom v odôvodnení sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami, ktoré tvorili podklad jeho rozhodnutia a s jeho závermi sa v plnom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd. Otec v odvolaní neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, ktoré by spochybňovali závery súdu prvej inštancie, pričom jeho odvolacia argumentácia je takmer totožná s obranou v konaní na súde prvej inštancie, s ktorou sa súd v napadnutom rozsudku vysporiadal. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. V tomto prejednávacom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie a dostatočne zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

13. Súd prvej inštancie vzhľadom na predmet konania, ktorým je zmena rozhodnutia o výživnom správne porovnával pomery účastníkov konania v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom s pomermi existujúcimi v čase jeho rozhodovania o návrhu matky na zvýšenie výživného v súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine a súčasne správne aplikoval § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine, z ktorého vyplýva povinnosť súdu prihliadať na potencionálne príjmy povinného rodiča, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdá výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne ak na seba berie neprimerané majetkové riziká. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že na zníženie alebo stratu príjmu povinného rodiča je možné prihliadnúť len v prípade preukázania dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia rodiča, a takým môže byť napríklad preukázateľne výrazné zhoršenie zdravotného stavu znemožňujúce jeho doterajší výkon práce, skončenie pracovného pomeru z organizačných dôvodov, prípadne zníženie príjmu opäť z dôvodu na strane zamestnávateľa a podobne, teda dôvody, ktoré povinný rodič nemôže ovplyvniť. Z obsahu rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 30.5.2016 č.k. 9P/73/2016 je zrejmé, že otec v čase predchádzajúcej úpravy výživného pracoval v spoločnosti SLOVEXA PD Kapušany s príjmom 600 Eur mesačne a poberal invalidný dôchodok vo výške 157 Eur mesačne. Matka podala návrh na zvýšenie výživného dňa 30.1.2019. V roku 2018 otec naďalej poberal invalidný dôchodok vo výške 165 Eur mesačne a pracoval u SHR E. P. s čistým priemerným mesačným príjmom 445,29 Eur. V roku 2019 otec pracoval u rovnakého zamestnávateľa s čistým priemerným mesačným príjmom 437,58 Eur a poberal invalidný dôchodok 169,50 Eur mesačne. V decembri 2019 dostal vianočný príspevok k dôchodku 200 Eur. V roku 2020 otec pracoval s čistým priemerným mesačným príjmom 486,50 Eur a poberal invalidný dôchodok vo výške 174,50 Eur mesačne, v decembri mu bol vyplatený vianočný príspevok k dôchodku 300 Eur. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak pri zvýšení výživného neprihliadol na takéto zníženie príjmu otca, pretože zistil, že predtým bol otec zamestnaný v spoločnosti AGROK východ, s.r.o., kde od februára 2017 do decembra 2017 dosahoval čistý priemerný mesačný príjem 787,80 Eur (podľa vlastných vyjadrení otca 800 Eur mesačne). V priebehu konania nebolo preukázané, že by otec prišiel o tento príjem z dôvodov, ktoré nemohol ovplyvniť, práve naopak, aj v odvolaní poukazoval na to, že dôvodom skončenia pracovného pomeru bolo údajne to, že odmietol splniť pracovnú úlohu preto, že mu zamestnávateľ nepridelil zimné pracovné oblečenie. Z dohody o skončení pracovného pomeru otca z 3.1.2018 založenej v prílohovej obálke na č.l. 104 spisu, ani z iných dôkazov vykonaných v konaní však takýto dôvod skončenia pracovného pomeru nevyplýva. Podľa čl. 1 dohody o skončení pracovného pomeru sa zmluvné strany dohodli na rozviazaní pracovného pomeru dojednaného v pracovnej zmluve z 29.6.2016 a následného dodatku z 26.6.2017 tak, že pracovný pomer končí dňa 3.1.2018 v súlade s § 60 Zákonníka práce (skončenie pracovného pomeru dohodou). Zamestnávateľ mal vyplatiť otcovi odmenu vo výške 450 Eur. Odvolací súd neakceptoval domnienky otca, že ak by so zamestnávateľom nepodpísal dohodu, dal by mu výpoveď pre porušenie pracovnej disciplíny, pretože podľa § 62 ods. 2 zák. č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce, zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov presne ustanovených

v tomto zákone a otec sám v odvolaní uvádza, že neporušil pracovnú disciplínu, len sa domáhal svojich práv. To, že sa otec rozhodol podpísať so zamestnávateľom dohodu o skončení svojho pracovného pomeru a pripravil sa tak o vyšší príjem, nemôže ísť na úkor mal. detí a výživného, ktoré im prináleží, ale len na úkor otca a obmedzenia jeho výdavkov. Odvolací súd nepovažoval za potrebné dôsledne sa vysporiadať s domnienkami otca týkajúcimi sa jeho potencionálnych príjmov v tejto spoločnosti po jej predaji, pretože takáto situácia v dôsledku jeho neuváženej rozhodnutia reálne nenastala. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie postupoval správne, ak pri rozhodovaní o návrhu matky na zvýšenie výživného vychádzal z potencionálneho príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať v spoločnosti AGROK východ, s.r.o., ak by s ňou neukončil pracovný pomer dohodou.

14. Vzhľadom k tomu, že od predchádzajúcej súdnej úpravy výživného v roku 2016 došlo k zvýšeniu príjmu otca o 187,80 Eur mesačne na 787,80 Eur mesačne, ako aj ku zvýšeniu odôvodnených potrieb mal. detí, boli splnené podmienky na zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Odvolací súd je toho názoru, že zvýšenie príjmu otca bolo dostatočné na zvýšenie jeho vyživovacej povinnosti voči mal. deťom o 40 Eur mesačne z doterajších 160 Eur mesačne na 200 eur mesačne od podania návrhu. Odvolací súd v tejto súvislosti dodáva, že otec poberá aj invalidný dôchodok v aktuálnej výške takmer 180 Eur mesačne, z ktorého si môže plniť takmer celú svoju vyživovaciu povinnosť a zvyšný príjem môže využiť na uspokojovanie svojich nevyhnutných výdavkov. Odvolací súd považuje tiež za potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Zjednodušene povedané, pokiaľ rodič plánuje zmeniť alebo zmení zamestnanie, či bydlisko, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil. Odvolací súd tiež poznamenáva, že argumentácia otca rozsahom vlastných nevyhnutných výdavkov (napríklad za pôžičky vo výške 150 Eur mesačne) pôsobí vo faktickej a právnej rovine smerom k vyživovacej povinnosti voči deťom nevyvážene a dovoľuje skôr záver, že subjektívne vnímanie vlastnej životnej situácie bráni otcovi objektívne posúdiť rozsah odôvodnených potrieb detí preukázaných v priebehu konania na súde prvej inštancie. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojich detí a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich ostatných výdavkov a vlastných potrieb. Rozhodnúť v súlade s návrhom otca by v tomto prípade znamenalo prenechávať väčší podiel zodpovednosti za duševný a fyzický rast detí na ich matku, čo by bolo nepochybne v rozpore aj s relevantnými ustanoveniami Zákona o rodine. Matkou prezentované výdavky v súvislosti so zabezpečením všetkých odôvodnených potrieb mal. detí nevybočujú z rámca potrieb iných detí na rovnakom stupni školského vzdelávania, preto o ich výške nemal pochybnosti ani odvolací súd a nepovažoval za potrebné ich podrobne preukazovať v zmysle odvolacích námietok otca. Na závere o správnosti napadnutých výrokov rozsudku nič nemení ani skutočnosť, že matka mala po predaji nehnuteľného majetku nadobudnúť finančné prostriedky, pretože matka si dobrovoľne plní svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom nielen materiálne, ale aj formou osobnej starostlivosti o deti a domácnosť, v ktorej žijú a vyrastajú, v dôsledku čoho je jej podiel na výživnom vyšší ako otcov a určite nejde na úkor mal. detí ako otec prezentuje v podanom odvolaní.

15. Pretože konajúci súd správne rozhodol aj o dlžnom výživnom a aj o trovách konania, odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie doplnil ďalšie dôvody. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože si žiaden z účastníkov konania neuplatnil nárok na ich náhradu.

16. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).